

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету

Гірничої справи, природокористування та будівництва

30 серпня 2025 р., протокол № 7/1

Голова Вченої ради
 Володимир КОТЕНКО

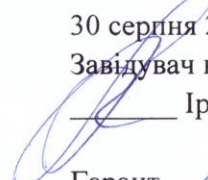
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Управління земельними ресурсами»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 103 «Науки про Землю»
освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра наук про Землю

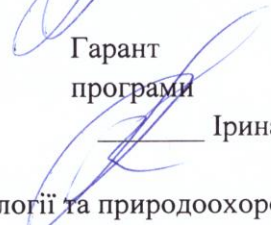
Схвалено на засіданні кафедри
екології та природоохоронних
технологій

30 серпня 2025 р., протокол № 7/1

Завідувач кафедри

 Ірина ПАЦЕВА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Ірина ПАЦЕВА

Розробники: к.с.-г.н., доц. кафедри екології та природоохоронних технологій
Вікторія МЕЛЬНИК-ШАМРАЙ, д.геогр.н., професор кафедри наук про Землю
Олександр КОМЛЄВ

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 27 серпня 2024 р., протокол № 08.

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» (зі змінами та доповненнями) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 30 серпня 2025 р., протокол № 7/1.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 5	Галузь знань 10 «Природничі науки»	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 103 «Науки про Землю»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		6-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних 4,5 самостійної роботи – 4,4	Освітній ступінь «бакалавр»	16 год.	
		Практичні	
		32 год.	
		Лабораторні	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		70 год.	
		Вид контролю: екзамен, КР	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти– 53,3 % аудиторних занять, 46,7 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із значенням земельних ресурсів у житті людини та їхнім місцем у структурі природно-ресурсного потенціалу України, вивчення класифікаційних одиниць земельного фонду та їхніх діагностичних ознак, структури земельних ресурсів України, особливостей функціонування ринку землі та переважаючих напрямків охорони земельного фонду держави; вивчення основних принципів і механізмів управління земельними ресурсами; ознайомлення із основними законодавчими та нормативними документами, які регламентують управління земельними ресурсами, вивчення методів управління і тих завдань, які вони виконують; розуміння сучасного стану і ризиків землекористування та ролі механізмів управління у регулюванні земельних відносин в Україні.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення теоретичних та методологічних засади управління земельними ресурсами;
- дослідження типізація землекористувань та сучасних підходів до класифікації земель;
- розуміння структури органів управління у сфері земельних відносин та їх компетенції,
- розумінні використання різних методів управління земельними ресурсами;
- вивчення земельних відносин та особливостей управління землями територіальних громад, різних категорій тощо.
- сформувати навички аналізу стану землекористування та рівня земельних відносин з метою прийняття оптимальних управлінських рішень;
- сприяти формуванню умінь, які дозволяють брати участь у розробці, організації та моніторингу реалізації програм використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць.

Внаслідок вивчення дисципліни студенти мають оволодіти теоретичними основами управління земельними ресурсами, засвоїти її правові чинники та інформаційну базу, набути вміння професійно аналізувати матеріали та використовувати їх у практичній діяльності. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- суб'єкти та об'єкти управління земельним ресурсами;
- сутність, зміст, основні завдання, функції та принципи управління земельними ресурсами;
- методи управління земельними ресурсами на всіх ієрархічних рівнях;
- специфіку управління землями різних форм власності в залежності від цільового призначення (типу та підтипу землекористування);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 5

- структуру органів управління земельним ресурсами; класифікацію земельних ресурсів як інструментарій управління;
- методологію формування ефективного землекористування;
- організаційно-економічні заходи щодо використання та охорони земель;
- специфіку управління землями територіальних громад;
- основи формування сталого землекористування шляхом організації та удосконалення системи землеустрою й землепорядного проектування;
- ландшафтно-екологічні аспекти управління земельними ресурсами;
- особливості здійснення грошової оцінки різних категорій земель;
- особливості формування екологічної мережі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинні **вміти**:

- аналізувати основні положення концепції сучасного управління земельними ресурсами;
- користуватись методологією управління земельними ресурсами, а саме процесів – вивчення об'єкту управління, пошуку управлінських рішень, реалізації управлінських рішень та контролю за виконанням управлінських рішень;
- вміти формувати ефективне землекористування на всіх рівнях управління;
- володіти навиками оцінки рівня земельних відносин;
- брати участь у розробці місцевих програм використання та охорони земель із здійсненням моніторингу їх реалізації;
- володіти методиками щодо здійснення оцінки земель всіх категорій;
- брати участь у реалізації організаційно-економічних заходів щодо використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць;
- формувати елементи екологічної мережі в межах землеволодінь.

Зміст навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» направлений на формування наступних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою зі спеціальності 103 «Науки про Землю»:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.

K03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

K16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

K17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 6

K19. Здатність проводити моніторинг природних процесів.

K23. Здатність застосовувати технології раціонального використання земельних та водних ресурсів з врахуванням вимог сталого розвитку територій.

K24. Здатність до організації наукового супроводу реабілітації техногенно змінених ландшафтів.

Отримані знання з навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю 103 «Науки про Землю»:

ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.

ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.

ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

ПР17. Уміти оцінювати наявні та перспективні технології використання водних і земельних ресурсів з урахуванням стійкості геосистем.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Законодавча та теоретична база управління земельними ресурсами

Тема 1. Теоретичні основи управління земельними ресурсами (ІК, К03,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 7

K08, K16, K17, K19, K23, K24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Сучасні концепції управління. Еколого-економічні імперативи. Еволюція управління земельними ресурсами. Тренди в управлінні. Поняття, мета, сутність і зміст управління земельними ресурсами. Основні завдання, принципи управління земельними ресурсами. Функції управління земельними ресурсами. Суб'єкти та об'єкти управління земельними ресурсами. Стратегічні цілі управління.

Конституційна основа управління земельними ресурсами. Земельний кодекс, як законодавча основа управління земельними ресурсами.

Узгодження земельних правовідносин України з Європейськими нормами. Законодавство ЕС у сфері земельних відносин.

Тема 2. Механізм і функції управління земельними ресурсами. Організаційні структури управління земельними ресурсами. Інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами (ІК, K03, K08, K16, K17, K19, K23, K24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Основні підходи до формування управління земельними ресурсами за кордоном. Форми, методи управління і механізми державного регулювання обігу та ринку земель. Земельно-кадастрова інформація. Земельно-реєстраційна система.

Розмежування компетенції вищих органів влади у галузі управління земельними ресурсами. Організаційна структура управління земельними ресурсами на національному, регіональному та місцевому рівні. Управління земельними ресурсами різних форм власності.

Тема 3. Управління землями різного цільового призначення та напрямки розвитку землекористувань в сучасних умовах(ІК, K03, K08, K16, K17, K19, K23, K24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Типізація земельних ресурсів, як інструментарій управління. Категорії земель, як об'єкт державного управління. Напрями розвитку землекористувань в сучасних умовах. Мультифункціональність землекористувань. Сучасні виклики в умовах глобалізації. Диверсифікація сільськогосподарського виробництва. Структуризація землекористувань у територіальній громаді.

Концептуальні засади ресурсозберігаючого землекористування. Екологічні аспекти управління.

Змістовий модуль 2. Особливості управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом (ІК, K03, K08, K16, K17, K19, K23, K24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Тема 4. Управління використанням та охороною земель водного фонду
Сфера державного управління щодо використання та охорони водних ресурсів. Користування землями водного фонду. Обов'язки користувачів водного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 8

фонду. Водоохоронна зона як природоохоронна територія господарської діяльності. Органи управління землями водного фонду та їх повноваження. Грошова оцінка земель водного фонду.

Тема 5. Управління використанням та охороною земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення (ІК, К03, К08, К16, К17, К19, К23, К24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Концепція розвитку природно-заповідних територій в Україні. Сутність і зміст земель природно-заповідного фонду. Органи управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Режим використання земель природно-заповідного фонду. Розвиток інвестиційної діяльності як функції управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Грошова оцінка земель природоохоронного призначення.

Тема 6. Управління використанням та охороною земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення (ІК, К03, К08, К16, К17, К19, К23, К24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Режим використання земель оздоровчого призначення. Спеціально уповноважені органи управління землями оздоровчого призначення. Склад території лікувально-оздоровчих місцевостей і курортів. Поділ округів санітарної охорони на три зони. Контроль за здійсненням санітарно-епідеміологічних заходів на курортах.

Склад земель рекреаційного призначення. Поділ рекреаційних територій на практиці. Організована та неорганізована рекреація.

Склад земель історико-культурного призначення. Спеціально уповноважені органи управління землями історико-культурного призначення. Режим використання земель історико-культурного призначення.

Грошова оцінка земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Змістовий модуль 3. Управління земельними ресурсами які піддаються активному антропогенному навантаженню

Тема 7. Управління землями сільськогосподарського призначення та лісового фонду (ІК, К03, К08, К16, К17, К19, К23, К24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Поняття земель сільськогосподарського призначення. Угіддя та неугіддя. Особливості управління землями сільськогосподарського призначення. Використання та охорона земель сільськогосподарського призначення. Особливості використання меліорованих земель сільськогосподарського призначення. Органи управління землями сільськогосподарського призначення та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 9

їх повноваження.

Суб'єкти та об'єкти правовідносин землями лісового фонду. Право тимчасового і постійного користування лісами. Уповноважені органи у сфері управління землями лісового фонду.

Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення та лісового фонду

Тема 8. Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови (ІК, К03, К08, К16, К17, К19, К23, К24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Актуальність міського землекористування Співвідношення понять «землі населених пунктів» і «землі житлової та громадської забудови». Питання, що вирішуються в Генеральному плані. Склад містобудівної документації. План земельно-господарського устрою. Актуальні проблеми управління земельними ресурсами міст. Територіальна громада міста. Розмежування земель державної та комунальної власності. Повноваження міських рад у сфері землеустрою.

Тема 9. Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення (ІК, К03, К08, К16, К17, К19, К23, К24, ПР01, ПР11, ПР14, ПР15, ПР17).

Режим використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Спеціально уповноважені органи управління землями промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Грошова оцінка земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	лекції	лабораторні роботи	практичні	самостійна робота	усього	лекції	лабораторні роботи	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Законодавча та теоретична база управління земельними ресурсами										
Тема 1. Теоретичні основи управління земельними ресурсами	18	2	4	4	8	-	-	-	-	-
Тема 2. Механізм і функції управління земельними ресурсами. Організаційні структури управління земельними ресурсами. Інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами	18	2	4	4	8	-	-	-	-	-
Тема 3. Управління землями різного цільового призначення та напрямки розвитку землекористувань в сучасних умовах	16	2	4	4	6	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	52	6	12	12	22	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Особливості управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом										
Тема 4. Управління використанням та охороною земель водного фонду	18	2	4	4	8	-	-	-	-	-
Тема 5. Управління використанням та охороною земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	13	1	2	2	8	-	-	-	-	-
Тема 6. Управління використанням та охороною земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення	13	1	2	2	8	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	44	4	8	8	24	-	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 11

Змістовий модуль 3. Управління земельними ресурсами які піддаються активному антропогенному навантаженню										
Тема 7. Управління землями сільськогосподарського призначення та лісового фонду	18	2	4	2	8	-	-	-	-	-
Тема 8. Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови.	18	2	4	4	8	-	-	-	-	-
Тема 9. Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	18	2	4	4	8	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	54	6	12	12	24	-	-	-	-	-
Модульний контроль 1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
ВСЬОГО	150	16	32	32	70	-	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Основні положення концепції сучасного управління земельними ресурсами	2	-
2	Наукові основи та сучасні концепції моніторингу земель	2	-
3	Правова база та інституційна основа управління земельними ресурсами	2	-
4	Напрями і механізми державного управління земельними ресурсами	2	-
5	Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки	2	-
6	Методи управління земельними ресурсами	2	-
7	Управління землями різних форм власності	2	-
8	Управління землями різного цільового призначення	2	-
9	Управління землекористуванням на рівні територіальних громад	2	-
10	Аналіз та оцінка особливостей використання земельних ресурсів на місцевому рівні	2	-
11	Організаційно-економічні заходи управління земельним ресурсами на місцевому рівні	2	-
12	Структура земельних ресурсів різних територіальних утворень	2	-
13	Екологічна оцінка стану земельних ресурсів	2	-
14	Розрахунок розподілу земельних угідь в межах територіальних утворень за формами власності та видами користування	2	-
15	Розробка програми використання та охорони земель й інших природних ресурсів на місцевому рівні	1	-
16	Підвищення ефективності управління земельними ресурсами за допомогою концепції «governance»	1	-
Модульний контроль 1		2	-
РАЗОМ		32	-

6.1. Теми лабораторних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення	2	-
2	Грошова оцінка земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного	2	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 13

	призначення		
3	Грошова оцінка земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення	2	-
4	Грошова оцінка земель водного фонду.	2	-
5	Грошова оцінка земель лісового фонду	2	-
6	Оптимізація використання забудованих земель	2	-
7	Розрахунок розміру втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва	2	-
8	Земельний податок. Орендна плата	4	-
9	Характеристика сучасного стану використання земель в межах територіальної громади	4	-
10	Перспективне використання території територіальної громади	2	-
11	Визначення режимоутворюючих об'єктів та формування обмежень на території територіальної громади	2	-
12	Визначення основних пріоритетів розвитку земельних ресурсів в територіальній громаді	2	-
13	Створення цифрової картографічної основи території територіальної громади	4	-
Разом		32	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 14

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Законодавча та теоретична база управління земельними ресурсами			
1	Теоретичні основи управління земельними ресурсами 1. Еколого-економічні імперативи. 2. Еволюція управління земельними ресурсами. 3. Тренди в управлінні. 4. Стратегічні цілі управління 5. Конституційна основа управління земельними ресурсами. 6. Законодавство про державну службу, антикорупційне законодавство та спеціальне законодавство	8	-
2	Механізм і функції управління земельними ресурсами. Організаційні структури управління земельними ресурсами. Інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами 1. Гармонізація земельного законодавства України із законодавством ЕС 2. Основні підходи до формування управління земельними ресурсами за кордоном. 3. Розмежування компетенції вищих органів влади у галузі управління земельними ресурсами.	8	-
3	Управління землями різного цільового призначення та напрямки розвитку землекористувань в сучасних умовах 1. Типізація земельних ресурсів, як інструментарій управління. 2. Мультифункціональність землекористувань. 3. Вдосконалення екологічної інфраструктури.	6	-
Змістовий модуль 2. «Особливості управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом»			
4	Управління використанням та охороною земель водного фонду 1. Сфера державного управління щодо використання та охорони водних ресурсів. 2. Органи управління землями водного фонду та їх повноваження .	8	-
5	Управління використанням та охороною земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення 1. Концепція розвитку природно-заповідних територій в Україні. 2. Органи управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.	8	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 15

6	Управління використанням та охороною земель оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення 1. Режим використання земель оздоровчого призначення. 2. Спеціально уповноважені органи управління землями оздоровчого призначення. 3. Організована та неорганізована рекреація. 4. Будівництво на землях рекреаційного призначення. 5. Організація зон охорони пам'яток як механізм управління землями історико-культурного призначення	8	-
Змістовий модуль 3. Управління земельними ресурсами які піддаються активному антропогенному навантаженню			
7	Управління землями сільськогосподарського призначення та лісового фонду 1. Поняття земель сільськогосподарського призначення. 2. Органи управління землями сільськогосподарського призначення та їх повноваження 3. Уповноважені органи у сфері управління землями лісового фонду. 4. Органи управління землями лісгосподарського призначення та їх повноваження.	8	-
8	Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови. 1. Актуальність міського землекористування 2. Співвідношення понять «землі населених пунктів» і «землі житлової та громадської забудови». 3. Розмежування земель державної та комунальної власності. 4. Повноваження міських рад у сфері землеустрою	8	-
9	Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення 1. Спеціально уповноважені органи управління землями промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	8	-
РАЗОМ		70	-

МОДУЛЬ 2.

Виконання курсової роботи

Основною метою курсової роботи є закріплення, узагальнення та поглиблення знань, одержаних студентами під час вивчення навчальної дисципліни, а також застосування цих знань під час розв'язання практичних завдань у процесі майбутньої виробничої діяльності. Під час виконання курсової роботи студент повинен оволодіти методологією та методикою здійснення аналізу структури земельного фонду регіону дослідження, розподілу земель в межах територіальних громад, вміти здійснювати грошову оцінку земель (за

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 16

цільовим призначенням) та розраховувати плату за використання земельної ділянки.

Кожен студент має індивідуальний об'єкт для самостійного дослідження і можливість консультування з керівником згідно з графіком на кафедрі. Особливості формування та основні вимоги оформлення курсової роботи регламентуються методичними рекомендаціями.

Курсова робота проходить обов'язкову перевірку на плагіат. Для перевірки використовуються програми, які є вільному доступі через мережу Інтернет.

Процес подання та захисту курсової роботи на кафедрі наук про Землю відбувається наступним чином:

Студенти повинні подати завершену курсову роботу не пізніше ніж за 10 днів до захисту, відповідно до графіку навчального процесу.

Керівник ретельно оцінює роботу, рекомендуючи допустити її до захисту або ні. Якщо робота не відповідає вимогам, вона повертається на доопрацювання без письмового відгуку. Студенту дається час на виправлення недоліків, керівник перевіряє роботу і допускає її до захисту.

Захист проводиться на відкритому засіданні комісії кафедри. Студенту надається до 10 хвилин для представлення роботи. Під час захисту студент має продемонструвати глибокі знання теми, чітко викладати свої думки, використовувати ілюстративний матеріал та аргументовано відповідати на питання. Допускається використання діаграм, карт, схем, таблиць. Обов'язково використовувати презентацію.

Члени комісії та керівник можуть ставити питання. Після виступу студента слово надається керівнику для висловлення своєї позиції. Студенту надається можливість для заключного слова, де він може погодитись або не погодитись з висловленими оцінками, уточнити свою позицію. Важливо, щоб студент об'єктивно оцінював обговорення та вмів визнавати справедливі зауваження.

Система оцінювання курсової роботи включає наступні критерії:

"Відмінно" отримують роботи, які відповідають всім стандартним вимогам. Студент демонструє глибоке розуміння теми, вільно оперує термінологією, самостійно аналізує матеріал, вміло поєднує теорію з практикою.

"Добре" ставиться, коли робота виконана ґрунтовно, студент добре підготувався до захисту і впевнено викладає матеріал. Проте можуть бути незначні неточності у трактуванні окремих питань або труднощі з їх теоретичним узагальненням чи практичним застосуванням.

"Задовільно" виставляється, якщо робота відповідає основним вимогам, але студент не може достатньо аргументувати висновки, має труднощі з логічним викладом матеріалу та недостатньо впевнено захищає роботу.

"Незадовільно" ставиться за роботу з суттєвими недоліками, коли студент не орієнтується в темі, не володіє понятійним апаратом та матеріалом дослідження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 17

У разі незадовільної оцінки комісія може вимагати підготовки нової роботи на іншу тему або доопрацювання існуючої з повторним захистом. Дата повторного захисту визначається деканатом.

Якість виконання та успішність захисту оцінюються за встановленою системою.

Написання курсової роботи	Презентація курсової роботи	Сума
60 балів	40 балів	100 балів

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

7. Індивідуальні самостійні завдання

Завдання 1. Підготувати тези або есе на тему:

Дослідити правове регулювання управління земельними ресурсами в Україні та країнах ЄС; проаналізувати спільні риси та відмінності систем управління.

Дослідити правове забезпечення охорони земель в Україні та країнах ЄС; оцінити ефективність механізмів контролю та відповідальності.

Проаналізувати систему управління землями водного фонду в Україні та державах ЄС; визначити напрями гармонізації законодавства.

Дослідити правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення в Україні та ЄС в умовах сталого розвитку.

Проаналізувати управління землями природно-заповідного фонду в Україні та країнах ЄС; визначити роль екологічних обмежень у землекористуванні.

Дослідити механізми управління землями житлової та громадської забудови в Україні та країнах ЄС; оцінити вплив просторового планування.

Проаналізувати інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами в Україні та ЄС (кадастр, ГІС, відкриті дані).

Дослідити правове регулювання використання та охорони земель промисловості й транспорту в Україні та країнах ЄС.

Проаналізувати вплив децентралізації на управління земельними ресурсами в Україні та порівняти з європейською практикою місцевого самоврядування.

Дослідити інтеграцію екологічних вимог у систему управління земельними ресурсами в Україні та країнах ЄС.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 18

Завдання 2. Підготувати есе або презентацію (10-15 слайдів) на тему:
 Управління земельними ресурсами як складова національної безпеки держави
 Проблеми ефективності механізмів управління земельними ресурсами в Україні
 Інформаційне забезпечення управління землями: виклики цифровізації
 Вплив урбанізації на систему управління землями житлової забудови

Виконати одне із запропонованих завдань (за вибором студента).
 Максимальна кількість балів – 10.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, лабораторних робіт, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Виконання курсової роботи
<i>ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, лабораторних робіт, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Виконання курсової роботи
<i>ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 19

Результат навчання	Методи навчання
	вправ, практичних завдань, лабораторних робіт, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Виконання курсової роботи
<i>ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, лабораторних робіт, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Виконання курсової роботи
<i>ПР17. Уміти оцінювати наявні та перспективні технології використання водних і земельних ресурсів з урахуванням стійкості геосистем.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, лабораторних робіт, кейсів) – Ситуаційний метод - Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) - Виконання курсової роботи

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 20

Результат навчання	Методи контролю
	лабораторних робіт, практичних завдань, вправ, кейсів – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Перевірка виконання курсової роботи – Екзамен
<i>ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, лабораторних робіт, практичних завдань, вправ, кейсів – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Перевірка виконання курсової роботи – Екзамен
<i>ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, лабораторних робіт, практичних завдань, вправ, кейсів – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Перевірка виконання курсової роботи – Екзамен
<i>ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, лабораторних робіт, практичних завдань, вправ, кейсів – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Перевірка виконання курсової роботи – Екзамен
<i>ПР17. Уміти оцінювати наявні та перспективні технології використання водних і земельних ресурсів з урахуванням стійкості геосистем.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, лабораторних робіт, практичних завдань, вправ, кейсів – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 21

Результат навчання	Методи контролю
	– Перевірка виконання курсової роботи – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 22

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 23

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	56	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань (окрім курсової роботи)	4	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка тез доповідей наукових конференцій	10	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	3	-
Участь у дискусії	3	-
Виконання тестових завдань	10	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	20	-
Виконання та захист лабораторних робіт	20	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	56	-

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 24

навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 25

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	<i>Земля</i>	Earth
2	<i>Земельний кадастр</i>	Land cadastre
3	<i>Земельна ділянка</i>	Land plot
4	<i>Ринок землі</i>	Land market.
5	<i>Раціональне землекористування</i>	National land use
6	<i>Деградація ґрунтів</i>	Degradation of grounds
7	<i>Ерозія ґрунтів</i>	Erosion of the grounds
8	<i>Геоінформаційні системи (GIS)</i>	Geographic information systems (GIS)
9	<i>Земельний фонд</i>	Land fund

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 26

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
10	<i>Право власності на землю</i>	Land ownership
11	<i>Екологічна оцінка</i>	Environmental assessment
12	<i>Моніторинг земель</i>	Land monitoring
13	<i>Земельна реформа</i>	Land reform
14	<i>Сільськогосподарські угіддя</i>	Agricultural lands
15	<i>Землі природоохоронного призначення</i>	Nature conservation lands
16	<i>Публічна кадастрова карта</i>	Public cadastral map
17	<i>Оцінка земель</i>	Land valuation
18	<i>Децентралізація у землекористуванні</i>	Decentralization in land use
19	<i>Консервація земель</i>	Land conservation
20	<i>Родючість ґрунту</i>	Soil fertility
21	<i>Зонування земель</i>	Land zoning

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 27

12. Рекомендована література

Основна література

1. Земельний Кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV Режим доступу : https://kodeksy.com.ua/pro_ohoronu_zemel.htm
3. Закон України «Про землеустрій» від 22 травня 2003 року № 858-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
4. Закон України «Про державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 року № 3613-VI. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
5. Закон України “Про державний контроль за раціональним використанням та охороною земель”: Прийнятий 19.06.2003 № 963-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 39. Ст. 350.
6. Паньків З. П. Земельні ресурси. Практикум : навчальний посібник / Паньків З. П., Наконечний Ю. І. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.
7. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с.
8. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.А. Третяк; [за заг. ред. А.М. Третяка]. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.
9. Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення: постанова Кабінету Міністрів від 16 листопада 2016 р. № 831. Офіційний вісник України, 2016., № 93. ст. 3040.
10. Третяк А.М., Третяк В.М. Теоретичні засади розвитку сучасної системи землекористування в Україні. Агросвіт 2021. № 1-2. С. 3-11.
11. Методичні рекомендації призначенні для проведення лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» (автори: Мельник-Шамрай В.В., Войналович І.М.). 2023. 72 с. Електронне видання (Протокол НМР №12 від 25.12.2023р.).
12. Методичні рекомендації призначенні для проведення практичних робіт з навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 103 «Науки про Землю» освітньо-професійна програма «Управління земельними і водними ресурсами» (автори: Мельник-Шамрай В.В., Войналович І.М.). 2023. 72 с. Електронне видання (Протокол НМР №12 від 25.12.2023р.).

Допоміжна література

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 28

1. Дорош О. С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. К.: ТОВ ЦЗРУ, 2005.
2. Лавейкін М. І. Реформування системи землекористування в Україні. К.: РВПС України НАН України. – 376 с
3. Новаковський Л.Я., Третяк А.М. Основні положення концепції розвитку земельної реформи в Україні. К., 2010. 53 с.
4. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. К.: Ніка-Центр, 2017. 352 с.
5. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами: навчальний посібник / А.М. Третяк, О.С. Дорош. В.: Нова книга, 2006. 462 с.
6. Управління земельними ресурсами: підручник / [В.В. Горлачук, В.Г. В'юн, І.М. Песчанська та ін.]; за ред. В.В. Горлачука. 27 ге вид., випр. Львів: Магнолія 2006. 443 с.
7. Третяк А.М. Концептуальні засади розвитку в Україні сучасної багатофункціональної системи управління земельними ресурсами / А.М. Третяк, Р.М. Курильців, Н.А. Третяк // Землевпорядний вісник. 2013. №9. С. 257-28.
8. Третяк Н.А. Розвиток системи управління земельними ресурсами як економічна функція власності на землю / Н.А. Третяк. Херсон: Грінь Д.С., 2013. 254 с.
9. Сакаль О.В. Багаторівневий підхід до управління земельними ресурсами в умовах децентралізації влади в Україні / О.В. Сакаль, Н.А. Третяк // Екологічні та соціально-економічні особливості управління природними ресурсами в умовах децентралізації влади: зб. матер. всеукр. кругл. столу, 19 берез. 2015 року. К.: НУБіП, 2015. С. 236-241.
10. Третяк Н.А. Розвиток системи управління земельними ресурсами як економічної функції власності на землю: [монографія]. Херсон: Грінь Д.С., 2013. 254 с.
11. Управління земельними ресурсами / За ред. професора А.М. Третяка. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 360 с.
12. Третяк А.М., Курильців Р.М., Третяк Н.А. Управління земельними ресурсами і земельний кадастр: взаємозалежність і ефективність. Землевпорядний вісник. 2014. № 10. С. 34-39.
13. Третяк А.М., Третяк В.М. Поняття, сутність та зміст раціонального використання землі: теорія, методологія та практика. Землевпорядний вісник. 2015. № 8. С. 21-25.
14. Методичні рекомендації до виконання практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи земельного адміністрування» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Ю. Б. Радзінська. – Харків. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 54 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 29

15. Третяк А.М., Третяк В.М., Дорош О.С. Концептуальні основи зонування земель для управління земельними ресурсами за межами населених пунктів. Землевпорядний вісник. 2008. № 4. С. 40-45

16. Горлачук В. В., Лазарева О. В. Управління земельними ресурсами. Практикум для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво». 88 с.

17. Мошинський В. С., Бухальська Т. В. Управління земельними ресурсами. Практикум. Рівне : НУВГП, 2010. 133 с.

18. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.І., Пацева І.Г., Пацев І.С. Землеустрій як інструмент управління земельними ресурсами в умовах екологізації землекористування. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : Видавничий дім «Гельветика». 2023. № 6(51). С.78-83.

19. Пацева І.Г., Герасимчук О.Л., Сікач Т.І., Івашкіна О.Л. Формування та реалізація державної екологічної політики. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. Кременчук: КрНУ, 2023. Вип. 6(143). С. 60-67.

20. Мельник-Шамрай В.В. Аналіз стану використання земельного фонду Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. Видавничий дім «Гельветика». 2023. 5(50). С. 20-24.

21. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.І., Пацева І.Г. Аналіз територіального розподілу об'єктів природно-заповідного фонду об'єднаних територіальних громад Коростенського району Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. :видавничий дім «Гельветика». 2023. № 4(49). С. 186-193.

22. Герасимчук О.Л., Мельник-Шамрай В.В., Шевчук Л.М., Васільєва Л.А. Інноваційні підходи до розвитку землеустрою в контексті сталого розвитку територій. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : Видавничий дім «Гельветика», 2024. № 4(55). С.202-206.

23. Melnyk V., Kurbet T., Shelest Z., Davydova I. Soil sampling when examining forests for radioactive contamination. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, Vol. 4, № 10 (106), 2020. PP. 6–17.

24. Герасимчук О.Л., Кагукіна.А.М., Шевчук Л.М, Підвисоцький В.Т. Стан ґрунтових ресурсів Житомирщини в контексті кліматичних змін. Екологічні науки. 2025. Вип. 4(61). С. 206-211

25. Герасимчук О.Л., Шевчук Л.М., Васільєва Л.А., Кагукіна А.М. Сучасні підходи до управління та відновлення деградованих земель через інноваційні інструменти землеустрою. Екологічні науки. 2025. Вип. 60. С. 56-60. Режим доступу: <http://ecoj.dea.kiev.ua/archives/2025/60/12.pdf>

26. Браславська О.В., Нестеренко С.В., Герасимчук О.Л. Дистанційний геодезичний моніторинг: ключовий інструмент сталого управління земельними

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.07- 05.01/103.00.1/Б/ ОК 31-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 30

ресурсами. Містобудування та територіальне планування. 2025. Вип. 89. С. 488-502.

27. Герасимчук О. Л., Гой В. В., Харів В. В. Використання сучасних геодезичних технологій для проведення оцінки земельних ресурсів у віддалених районах. Технічні науки та технології. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. № 4(38). С. 313-324. DOI: 10.25140/2411-5363-2024-4(38)-313-324

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру <http://www.land.gov.ua>
2. Державний земельний кадастр <https://e.land.gov.ua/>
3. Реєстрація земельної ділянки
<https://www.kmu.gov.ua/service/reestratsiya-zemelnoi-dilyanki>